



[vertrouwelijk]
[vertrouwelijk]
[vertrouwelijk]
[vertrouwelijk]

Verstuurd per e-mail (aan <[vertrouwelijk]>)

Den Haag, 14 augustus 2024

Uw kenmerk : 74225/ABE/SCL/2779-5971-3289/1
Ons kenmerk : ACM/UIT/622168
Onderwerp : Informele beoordeling samenwerking ESG-data

Geachte [vertrouwelijk],

Namens de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) vraagt u de Autoriteit Consument en Markt (ACM) om een samenwerkingsinitiatief informeel te beoordelen. De NVB werkt met een aantal Nederlandse banken¹ samen op het vlak van milieu-, sociale- en bestuurlijke data (ESG²-data). Dit onder andere als gevolg van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).³ De CSRD is een richtlijn waarin staat dat steeds meer bedrijven vanaf 2024 verplicht worden te rapporteren over hun impact op milieu, sociaal en bestuurlijk vlak. De samenwerking bestaat uit het maken van een digitaal platform voor banken (ook wel 'het dataschema'). Op dat platform kunnen banken vinden: hoe wettelijke ESG-vereisten kunnen worden uitgelegd, welke rekenmethoden en datapunten kunnen worden gebruikt, en welke databronnen geschikt zijn daarvoor. De samenwerking is nu een pilot. De pilot bestaat uit het uitwerken van 53 kwantitatieve ESG-criteria voor de sectoren transport, agri en vastgoed (het Initiatief). De NVB wordt hierbij ondersteund door [vertrouwelijk].

U geeft aan dat het Initiatief volgens de concurrentieregels mag. U heeft, namens de NVB, de ACM gevraagd of zij die conclusie kan volgen.⁴ De ACM heeft het Initiatief informeel beoordeeld in lijn met haar Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken (de Beleidsregel).⁵ Op basis daarvan is de ACM het met u eens dat het Initiatief op dit moment geen risico's voor de concurrentie met zich brengt.

Hierna geeft de ACM eerst een samenvatting van het Initiatief. Daarna legt de ACM haar informele beoordeling van het Initiatief uit.

Het Initiatief: het ESG-dataschema

Verplichting om te rapporteren over duurzaamheid

Er zijn steeds meer regels die vereisen dat bedrijven rapporteren over niet-financiële zaken, zoals duurzaamheid. Bijvoorbeeld de rapportageverplichtingen die voor banken (gaan) gelden op grond van de

¹ Aan het Initiatief deelnemende banken zijn: ABN AMRO Bank N.V., ING Bank N.V., Coöperatieve Rabo bank U.A., De Volksbank N.V., Triodos Bank N.V., Nationale-Nederlanden Bank N.V., Nederlandse Waterschapsbank N.V. en BNG Bank N.V.

² ESG staat voor milieu (E), sociaal (S) en bestuurlijk (G).

³ [Richtlijn \(EU\) 2022/2464](#) van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen, Pb L 322, 16.12.2022, p. 15–80.

⁴ Eigen beoordeling van de NVB met kenmerk ACM/IN/861869.

⁵ [Beleidsregel Toezicht ACM op duurzaamheidsafspraken](#), 4 oktober 2023.

CSRD. Daarvoor moeten zij ESG-data verzamelen. Bijvoorbeeld de hoeveelheid uitstoot van broeikasgassen, de mate waarin gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energiebronnen, de impact van bedrijfsactiviteiten op biodiversiteit of vervuiling van water. Maar ook informatie over risico's als corruptie en omkoping. Niet alleen ten aanzien van de bank zelf, maar ook van leveranciers, afnemers en/of klanten. Welke data banken precies moeten verzamelen, hangt af van de criteria waarover ze moeten rapporteren. Die criteria staan in de European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Door gebruik van ESG-criteria wordt beleid van bedrijven op dat vlak beter meetbaar en vergelijkbaar.

Behoeftte aan eenduidige uitleg ESG-criteria

Volgens de NVB ervaren de banken op dit moment een aantal uitdagingen, waaronder een eenduidige uitleg van ESG-criteria (ook wel 'ESG-datapunten') uit de ESRS. Zo is het niet altijd duidelijk wat de reikwijdte is van een criterium. Moet bijvoorbeeld bij het rapporteren over het aantal gereden kilometers ook woon-werkverkeer worden meegerekend? En moet de uitkomst worden uitgedrukt in euro's of kiloton CO₂? Ook is niet altijd duidelijk welke rekenmethodes en databronnen kunnen worden gebruikt om een criterium uit te werken.⁶

Op dit moment probeert iedere bank zelf 'het wiel' uit te vinden. Dit brengt als risico dat de sector onvoldoende voortgang boekt op gestelde duurzaamheidsambities. Dit heeft gevolgen voor de beheersing van klimaatrisico's. Rapportages van de banken worden onvergelijkbaar als gevolg van verschillende interpretaties. Ook is een risico dat klanten van banken overbevraagd worden met verzoeken om ESG-data op basis van verschillende interpretaties vanuit elk van de banken volgens de NVB.⁷

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) bevestigt dat er ruimte is voor interpretatie van sommige ESG-criteria. De verwachting is dat er in de toekomst sectorspecifieke standaarden komen op Europees niveau waarin nader uitleg wordt gegeven over de ESG-criteria, zoals die specifiek door financiële instellingen kunnen worden ingevuld. Deze standaarden zijn er nu nog niet en zullen er ook niet op korte termijn komen.⁸

Uitleg ESG-criteria in het dataschema

In het dataschema worden in de eerste fase 53 van de in totaal 343 kwantitatieve criteria ESG-criteria uitgewerkt.⁹ In het dataschema wordt uitgelegd wat de reikwijdte van een criterium is, welke rekenmethodes gebruikt kunnen worden en uit welke bronnen die data kan worden gehaald.

In sommige gevallen volgt het antwoord op die vragen rechtstreeks uit de wet. In dat geval is de interpretatie die de wet biedt, opgenomen in het dataschema. In andere gevallen wordt voor de uitleg aangesloten bij bestaande, objectieve standaarden. Bijvoorbeeld Net-Zero Data Public Utility, Energy Efficient Mortgages, Banking for Impact en Partnership for Biodiversity Accounting Financials. Ook wordt gebruik gemaakt van andere objectieve bronnen, zoals de Kringloopwijzer voor de agri sector.¹⁰

In het dataschema staat bij elke interpretatie de (externe) bronvermelding. Volgens de NVB zijn er voor sommige criteria meerdere betrouwbare bronnen die soms een andere uitleg geven. Er kunnen bijvoorbeeld meerdere rekenmethodes zijn. Als dat het geval is, dan worden alle mogelijkheden opgenomen. Het is aan iedere bank om zelf een keuze te maken. Het kan zijn dat een bepaalde methode de voorkeur heeft (op basis van objectieve bronnen). Dat wordt dan ook aangegeven in het dataschema. Het dataschema is een 'levend' schema. Het wordt steeds aangepast als er nieuwe inzichten, rekenmethodes of bronnen zijn om een criterium uit te werken. Op deze manier gaat het dataschema uit van de laatste kennis en inzichten volgens de NVB.¹¹

⁶ Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621807, p. 3. Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621506, p. 2.

⁷ Eigen beoordeling van de NVB met kenmerk ACM/IN/861869, p. 4.

⁸ Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621506, p. 2.

⁹ Eigen beoordeling van de NVB met kenmerk ACM/IN/861869, p. 13.

¹⁰ Eigen beoordeling van de NVB met kenmerk ACM/IN/861869, p. 5-7.

¹¹ Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621807, p. 4.

Informele beoordeling ACM: geen risico beperking concurrentie

Het Initiatief is een samenwerking tussen Nederlandse banken en dus een afspraak tussen concurrenten. Het kartelverbod is daarom van toepassing. Mogelijk is sprake van een potentieel grensoverschrijdend effect.¹² Daarom gelden voor het Initiatief ook de Europese concurrentieregels.¹³

De ACM heeft bekeken of het Initiatief een duurzaamheidsafspraken¹⁴ is en of er een risico is op een merkbare beperking van de concurrentie.

Duurzaamheidsafpraak

De ACM is het met de NVB eens dat het Initiatief een duurzaamheidsafpraak is. Het Initiatief vergroot de vergelijkbaarheid van duurzaamheidsprestaties in de rapportages van banken. Dat stelt anderen, bijvoorbeeld investeerders, beter in staat om die duurzaamheidsprestaties mee te nemen in keuzes. Daarmee kan het Initiatief een positieve bijdrage leveren aan de doelstelling van de CSRD en duurzaamheid in het algemeen.¹⁵

Mogelijke risico's voor de concurrentie

De NVB komt in haar eigen beoordeling tot de conclusie dat het Initiatief de concurrentie niet merkbaar beperkt. Op basis van de informatie van de NVB volgt de ACM die conclusie. Daarbij vindt de ACM de volgende omstandigheden van belang die gelden op het moment van deze beoordeling:

- (i) Het Initiatief staat open voor (directe) concurrenten. Iedere Nederlandse bank¹⁶ mag meedoen. De enige voorwaarde voor toetreding tot de pilot is dat de bank een financiële vergoeding betaalt (en eventueel een bijdrage in de vorm van medewerkers die tijd krijgen om mee te werken aan het Initiatief). De voorwaarden die gelden om deel te nemen zijn daarom objectief, transparant en niet-discriminatoire. Volgens de NVB is de financiële vergoeding ook geen drempel voor andere banken om mee te doen.¹⁷
- (ii) Het Initiatief is op basis van vrijwilligheid. Het ESG-dataschema is een hulpmiddel voor banken bij het maken van hun eigen duurzaamheidsrapportages. Banken zijn niet verplicht het dataschema te gebruiken. Zij mogen van de in het dataschema voorgestelde interpretaties afwijken.
- (iii) Er wordt geen concurrentiegevoelige informatie uitgewisseld tussen de banken. De informatie die banken delen gaat over de interpretatie van ESG-criteria, rekenmethodes of databronnen. Iedere bank bepaalt zelf op welke manier de ESG-criteria worden uitgewerkt in de eigen duurzaamheidsrapportages. Er wordt geen klantinformatie gedeeld. Er is ook geen sprake van het gezamenlijk opvragen of verwerken van klantdata (of andere mogelijk concurrentiegevoelige informatie).
- (iv) Het Initiatief lijkt geen andere negatieve gevolgen te hebben voor de concurrentie tussen banken, zoals op prijs, kwaliteit, keuze of innovatie. Op het vlak van innovatie zou het Initiatief een negatief effect kunnen hebben als bijvoorbeeld voor een subjectieve interpretatie van ESG-criteria wordt gekozen. Banken kunnen dan mogelijk duurzamer uit de rapportages naar voren komen dan op basis van objectieve criteria het geval zou zijn. Hierdoor zouden banken minder prikkel hebben om zich in te spannen voor duurzaamheid. De NVB heeft de ACM desgevraagd verzekerd dat dit niet aan de orde is. Zo worden objectieve bronnen gebruikt voor de interpretatie. Iedere bank beslist daarnaast zelf over welke criteria ze wel of niet rapporteert op basis van de afwegingen van de eigen onderneming. Dit geldt ook voor welke interpretatie wordt gebruikt. Het Initiatief is verder

¹² Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621807, p. 6.

¹³ Artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

¹⁴ Beleidsregel, randnummer 14.

¹⁵ De AFM volgt deze redenering. Gespreksverslag met kenmerk ACM/UIT/621506, p. 2-3.

¹⁶ In de toekomst kunnen mogelijk ook buitenlandse banken of andere bedrijven (in de financiële sector) deelnemen, maar voor de pilotfase van het Initiatief is dat niet aan de orde.

¹⁷ Eigen beoordeling van de NVB met kenmerk ACM/IN/861869, p. 8. Antwoorden van de NVB op vragen van ACM met kenmerk ACM/IN/879314.

beperkt tot kwantitatieve criteria; er vindt geen samenwerking plaats op de kwalitatieve ESG-criteria. Bovendien vermeldt iedere bank welke interpretatie en methodiek is gebruikt. Hierdoor is transparant waarop een bank haar ESG-data baseert. Op die manier kunnen derden, bijvoorbeeld toezichthouders, zien hoe interpretaties tot stand zijn gekomen.

Conclusie

De ACM komt op basis van de informatie van de NVB tot de conclusie dat het aannemelijk is dat het Initiatief op dit moment geen risico met zich brengt op een merkbare beperking van de concurrentie. De ACM doet daarom geen (nader) onderzoek naar het Initiatief. De ACM wijst erop dat de beoordeling een informeel karakter heeft. De ACM gaat ervan uit dat de toegestuurde informatie klopt en heeft geen eigen onderzoek gedaan.

De ACM kan besluiten het Initiatief op een later moment toch nader te onderzoeken, bijvoorbeeld als de ACM een klacht krijgt over het Initiatief. Mogelijk blijkt dan na een dergelijk onderzoek dat het Initiatief toch in strijd is met de concurrentieregels. De ACM legt dan geen boete op als de NVB de ACM te goeder trouw heeft geïnformeerd en de NVB meewerkt aan het bereiken van een aanpassing van het Initiatief om het in lijn te krijgen met die regels.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

drs. D.I. Bos
Directeur Directie Mededinging